

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

12/2014

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY 12/2014

JUE

JUE

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

12/2014

JUE

Redaktor naczelny: Róża Godula-Węclawowicz (etnologia)

Sekretarze redakcji: Ewa Baniowska-Kopacz (etnologia),
Maria Godyń (etnologia)

Redaktor tematyczny: Grażyna Ewa Karpińska (etnologia)

Redaktor językowy: Katarzyna Łeńska-Bąk (filologia polska)

Rada naukowa:

Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille), Jan Horský (Univerzita Karlova v Praze, Praha), Laura Koloski (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA), Agnieszka Sadrei (British Archaeological Association, Londyn), Peter Salner (Slovenská akadémia vied, Bratislava), Blanka Soukupová (Univerzita Karlova v Praze, Praha) Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Zespół recenzentów:

Marcin Brocki, Anna Czajka-Cunico, Wojciech Dohnal, Mirosława Drozd-Piasecka, Andrzej Gaczoł, Iwona Kabzińska, Ryszard Kantor, Jolanta Kowalska, Daniel Luther, Nina Pavelčikova, Adam Pomieciński, Ryszard Tomicki

Koncepcja okładki: Róża Godula-Węclawowicz

Autor zdjęcia na okładkę: Mirosław Mrozik, www.mrozilla.pl

Korekta: redakcja i autorzy

Tłumaczenia i korekta abstraktów: Klaudyna Michałowicz; korekta artykułu K. Koziury: Alexis Dianda (native speaker)

Adres:

Redakcja Journal of Urban Ethnology
Pracownia Etnologii w Krakowie
IAiE PAN
ul. Sławkowska 17
31-016 Kraków
Polska

e-mail: jue.etno.pan@gmail.com

tel. : +48 12 422 48 65

http://www.iaepan.edu.pl/a/index.php?option=com_content&view=article&id=1037:journal-of-urban-ethnology&catid=132&Itemid=2405&lang=pl

PL ISSN 1429-0618

Opracowanie graficzne, skład: Drukarnia Ekodruk

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

12/2014

Tom dofinansowała Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitnich studií z programu PRVOUK P 20.2014.83 Historicka a socialni antropologie

JUE znajduje się na liście ERIH od roku 2007 w grupie najważniejszych czasopism narodowych w danej dziedzinie nauki – kategoria czasopism NAT. Zgodnie z aktualną punktacją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za opublikowanie artykułu w czasopiśmie JUE autor uzyskuje 10 punktów.

Pismo założone w 1992 r., do 2001 r. wydawane przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, następnie do 2010 r. przez Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta. Od 2012 r. prawnym właścicielem tytułu jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Miasto z wojną w tle – Town with the war in the background

Róża Godula-Węclawowicz

„Plus ratio quam vis” i „Ne cedit Academia”. Uniwersyteckie dewizy z wojną w tle 7
Plus ratio quam vis and Ne cedit Academia. University mottoes with the war in the background

Renata Hołda

Czytanie Twierdzy Kraków.. 25
Reading the Cracow Fortress

Maria Godyń

Krzyszowski pałac Potockich. (Nie)pamięć wojny. 41
The Potocki palace in Krzeszowice. A (non-)memory of the war

Ewa Baniowska-Kopacz

U progu niepodległości ... Zamek prezydencki w Wiśle – zmienne znaczenia.... 53
At the threshold of independence. The Presidential Palace in Wisła and its changing meanings

Katarzyna Marcol

Autoidentyfikacja cieszyńskich Ślązaków we współczesnym dyskursie publicznym.
Echa pierwszej wojny światowej... 69
The Cieszyn Silesians' self-identification in the contemporary public discourse. Echoes of the First World War

Magdalena Sztandara

Brakujące światy. Miasto z perspektywy kobiet.... 85
The missing worlds. A city from the women's perspective

Karolina Koziura

The struggle over memory hidden in the contemporary cityscape: the example of Skopje 2014,
Macedonia 103
Walka o ukrytą pamięć we współczesnej przestrzeni miasta na przykładzie projektu Skopje 2014

Dominika Czarnecka

Mury jako kreacja miejsc pamięci o wojnie. 119
Walls in the creation of the sites of memory of the war

Miscellanea

Dominika Kuśnierz-Krupa

Historiozoficzne refleksje z podróży Jana Matejki po miastach Galicji. 133
Historiosophical reflections from Jan Matejko's journey round the towns of Galicia

Magdalena Matysek-Imielińska

Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa – ideowy eksperyment i socjologia w działaniu.. . . . 149
The Warsaw Housing Cooperative. An idealistic experiment and sociology in action

Agnieszka Szczepaniak-Kroll

Transkulturowość berlińskich Polaków. 173
The transculturality of Poles living in Berlin

Jacek Jan Pawlik

Niedziela w metropolii Lomé... 195
A Sunday in the Lomé metropolis

Noty o autorach 209

Informacje dla autorów. 213

Uwaga! Temat wiodący kolejnego numeru: „Miasto i muzeum”

Journal of Urban Ethnology jest pismem otwartym dla badaczy miejskiej kultury zarówno w jej wymiarze teoretyczno-metodologicznym jak i szczegółowej analizy aspektów kultury miasta.

Na łamach JUE zamieszczamy teksty o charakterze teoretycznym, metodologicznym, analitycznym, komparatystycznym, materiałowym. Drukujemy artykuły, które jeszcze nie były publikowane, jedynie w drodze wyjątku przyjmujemy tekst wydany wcześniej w innym języku. Język artykułu: polski, ewentualnie, po wcześniejszym uzgodnieniu z redakcją – angielski lub inny.

Redakcja wstępnie kwalifikuje artykuły pod względem ich zgodności z profilem tematycznym i z wymogami formalnymi pisma oraz z zasadami stawianymi publikacjom naukowym. Następnie kieruje je do recenzentów zewnętrznych. W procesie recenzowania obowiązuje zasada *double-blind review* oznaczająca, że autorzy i recenzenci nie znają swych tożsamości; w pozostałych przypadkach recenzent podpisuje deklarację o niewystępowaniu konfliktu interesów. Recenzji podlega koncepcja pracy (wybór tematu, założenia), metodologia (wybór metody, jej zastosowanie), narracja (jasność wyводу, styl wypowiedzi), redakcja tekstu (adekwatność tytułu, podział tekstu na części, adekwatność przypisów). Recenzent w formie pisemnej określa warunki dopuszczenia artykułu do druku lub jego odrzucenia. W przypadku uwag autor zobowiązany jest do ustosunkowania się do nich. Ostateczną decyzję o publikacji artykułu bądź jego odrzuceniu podejmuje redakcja, kierując się opiniami recenzentów i odpowiedziami autorów. W przypadkach kontrowersyjnych redakcja może powołać dodatkowego recenzenta. Materiałów nieprzyjętych do druku redakcja nie odsyła.

Redakcja zastrzega sobie prawo do wyboru, skracania i redagowania tekstów.

Autorzy publikacji powinni ujawnić wkład poszczególnych osób w powstanie publikacji, przy czym główną odpowiedzialność ponosi autor zgłaszający tekst. W razie stwierdzenia przypadków nierzetelności naukowej, polegającej na nieujawnieniu wkładu innych osób w powstanie publikacji (*ghostwriting*) bądź wskazaniu jako współautorów osób, których wkład w powstanie publikacji był znikomy lub w ogóle nie miał miejsca (*guest authorship*), redakcja ma obowiązek powiadomienia o tym naruszeniu zasad etyki środowiska naukowego.

Journal of Urban Ethnology jest rocznikiem, wydawanym w wersji papierowej. Autorom publikującym na łamach Journal of Urban Ethnology nie są wypłacane honoraria, otrzymują natomiast po jednym egzemplarzu autorskim tego numeru czasopisma, w którym znajduje się ich artykuł. Nabór artykułów do kolejnego tomu zamykamy **31 października**, lecz redakcja zastrzega sobie prawo do przesunięcia tego terminu jak też przeniesienia tekstów do dalszych numerów pisma. Szczegółowe informacje dla autorów podane są na stronie internetowej:

http://www.iaepan.edu.pl/a/index.php?option=com_content&view=article&id=1037:journal-of-urban-ethnology&catid=132&Itemid=2405&lang=pl

Uwaga! Temat wiodący kolejnego numeru: „Miasto i muzeum”

JUE

12/2014